

Petr Kaňka

ZAHRANIČNÍ HOSTÉ V ÚSTAVU MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ VE 2. POLOLETÍ 1990

Ústav mezinárodních vztahů navázal úzké styky s rakouským ústavem pro mezinárodní politiku. Jeho ředitel *prof. H. Neuholdl*, který pobýval v Praze ve dnech 9.-10. 7. 1990, projevil zájem o vzájemnou spolupráci ve formě společného výzkumného projektu o čs.-rakouských vztazích a zúčastnil se besedy u kulatého stolu o otázkách spolupráce obou zemí, o německé problematice, rakouské zahraniční politice a evropské integraci.

Dne 16. 7. 1990 se uskutečnilo setkání výzkumných pracovníků ÚMV a dalších čs. institucí s delegací americké Chicagské rady pro zahraniční vztahy, vedenou prezidentem této instituce *J. E. Riellym*. Po úvodním výkladu čs. odborníků, který se týkal ekonomické reformy, připravované reprivatizace a přestavby čs. finanční a cenové soustavy, následovala diskuse.

Ve dnech 25.-27. 7. 1990 byl hostem ÚMV představitel Asociace Evropské měnové unie *H. Colligton*. Zúčastnil se besedy u kulatého stolu o měnových otázkách.

Významný sovětský politolog, ředitel Ústavu USA a Kanady AV SSSR *akademik G. A. Arbatov* pobýval v Praze ve dnech 28.-30. 7. 1990. Během své návštěvy byl přijat prezidentem *V. Havlem*, místopředsedou vlády a ministrem zahraničních věcí *J. Dienstbierem*, ministrem financí *V. Klausem* a předsedou zahraničního výboru SL FS ČSFR *prof. V. Komárkem*. Poté se v Bratislavě setkal s předsedou FS ČSFR *A. Dubčekem* a dalšími významnými slovenskými politickými představiteli a vědeckými činiteli. Beseda u kulatého stolu v ÚMV se zaměřila na vnitropolitický vývoj a zahraniční politiku SSSR, evropskou integraci a vztahy SSSR-USA.

S přednáškou na téma *Situaace ve střední a východní Evropě* vystoupil v ÚMV 6. 8. 1990 profesor Frankfurtské univerzity a vedoucí výzkumného oddělení pro střední a východní Evropu *Hessesche Stiftung für Friedens und Konfliktforschung* z Frankfurtu nad Mohanem *E. Jahn*. Zabýval se v ní především důsledky dezintegrace ve střední a východní Evropě, demokratizací v SSSR, novou evropskou bezpečnostní strukturou a budoucí orientací sjednoceného Německa.

Prof. M. Rudner z Vysoké školy pro mezinárodní záležitosti při Carltonske univerzitě v Otawě se 7. 8. 1990 zúčastnil besedy u kulatého stolu s pracovníky oddělení rozvojových zemí ÚMV. Na jejím programu byly závazky k pomoci rozvojovým zemím, včetně praktických zkušeností z jejich realizace. Diskutovány byly též obecnější otázky spojené s rozvojem zahraničního obchodu ČSFR a Kanady s rozvojovými zeměmi.

Beseda u kulatého stolu zaměřené na bezpečnostní politiku v Evropě, vztahy SSSR-USA a úlohu zemí střední a východní Evropy v mezinárodních vztazích se 9. 8. 1990 zúčastnil ředitel McCormickova ústavu z Bostonu *T. Fergusson*.

Ve dnech 5.-9. 9. 1990 se ÚMV podílel na zajišťování pobytu generálního tajemníka NATO *M. Wörnera* v ČSFR. Kromě přijetí *M. Wörnera* u nejvyšších státních představitelů ČSFR se 6. 9. 1990 uskutečnila jeho veřejná přednáška na téma *Vytváření nové Evropy*.

Dvě veřejné přednášky přednesl v ÚMV 3. a 4. 10. 1990 výzkumný pracovník Mezinárodního ústavu pro politiku a ekonomiku z Hamburku *dr. Petr Robejšek*. V první z nich se zabýval výhledem československých vztahů po sjednocení Německa a ve druhé kriticky zhodnotil československou zahraniční politiku.

A. K. Banardží, náměstek ředitele indického Ústavu pro obranná studia a analýzy,

přednesl 5. 10. 1990 v ÚMV přednášku na téma Změny v Evropě a jejich vliv na jižní a jihovýchodní Asii. Vedle obecných problémů spojených s tématem přednášky se v ní zabýval též výhledy čs.-indických vztahů.

ÚMV se podařilo navázat kontakty s francouzskou Nadací pro studia národní obrany z Paříže. Její delegace vedená prezidentem Nadace *gen. de Llambym* se zúčastnila 10. 10. 1990 besedy u kulatého stolu s pracovníky ÚMV a dalších čs. pracovišť. Základním diskusním tématem byly vojenské a vojenskopolitické aspekty evropské bezpečnosti (vojenská doktrína Francie, důsledky rozpadu blokového bezpečnostního systému, úloha sjednoceného Německa, odzbrojení v konvenční oblasti). Účastníci se též vyjádřili k výhledům čs.-francouzské vojenské spolupráce.

Beseda u kulatého stolu s *I. R. Straussem*, členem Rady ředitelů Sdružení pro spojení demokracií z Washingtonu a vydavatelem časopisu *The Federalist*, se konala 19. 10. 1990. Byla zaměřena na mezinárodní federalismus ve svobodné Evropě.

Dne 16. 11. 1990 navštívili ÚMV ředitel prestižního londýnského ústavu pro strategická studia *dr. F. Heisbourg* a jeho náměstek *H. Binnendijk*. V rámci jejich návštěvy byla projednána možná spolupráce obou institucí na *Joint European Project*, jehož cílem je výzkum evropské bezpečnosti v procesu integrace. Poté následovala přednáška *dr. Heisbourga* pro okruh čs. odborníků. Soustředil se v ní na základní strategické otázky spojené s kvalitativními změnami ve střední a východní Evropě, na institucionalizaci procesu KBSE a na možnosti subregionální spolupráce středoevropských zemí v bezpečnostních otázkách.

Ve dnech 5.-6. 12. 1990 ÚMV uspořádal v Praze mezinárodní vědeckou konferenci na téma *Revoluční změny v SSSR, střední a východní Evropě a jejich vliv na ortodoxní komunistické režimy*. Konference se zúčastnilo na padesát politologů z ČSFR, USA, SSSR a dalších zemí, kteří byli rovněž přijati nejvyššími čs. státními představiteli.

Náměstek ředitele Polského ústavu mezinárodních vztahů *prof. Z. Rychlowski* byl hostem ÚMV ve dnech 10.-15. 12. 1990. S jeho vedením projednal rozvoj vzájemné spolupráce obou institucí a vyměnil si zkušenosti z řídicí práce. S výzkumnými pracovníky oddělení pro střední a východní Evropu diskutoval o vnitropolitickém vývoji v Polsku po volbě *L. Walesy* prezidentem a o obecných zahraničněpolitických otázkách.

Kulatý stůl za účasti odborníků z ÚMV a Střediska pro mezinárodní bezpečnost při *Stanfordské univerzitě (USA)* se uskutečnil v Praze ve dnech 17.- 18. 12. 1990. Američtí politologové *prof. W. Perry*, *prof. J. Goodby*, *prof. M. May* a *prof. R. Hamerton-Keelly* diskutovali o obecných evropských otázkách, o bezpečnostních otázkách, o zbrojní konverzi a o etnických menšinách.